

Intellectueel eigendom in het Japanse bedrijfsleven – Nichia v. Nakamura

Philip Wijers – 12-10-2006

Samenvatting

De in Japan doorgaans harmonieuze relatie tussen werkgever en innovatieve werknemer kwam onder zware druk te staan door een IE zaak die een paar jaar geleden de wereldpers haalde. Dr. Shuji Nakamura kreeg in eerste instantie een bonus van 20.000 yen of 135 euro van werkgever Nichia Chemical Industries voor zijn in 1997 gepatenteerde revolutionaire uitvinding van de blauwe laser diode. Deze vinding biedt in combinatie met rode en groene LED's realistische perspectieven voor een nieuwe generatie licht waarbij vrijwel geen warmte vrijkomt i.t.t. bij de gloeilamp.

Belangrijker nog was het feit dat blauw licht de kortste golflengte heeft en daarmee tot een verviervoudiging van optische gegevensopslag (*1) kan leiden. De grote elektronica en hardware fabrikanten zoals Sony, Matsushita (van Panasonic, Technics en JVC) en Hewlett-Packard hadden hier al onderzoek naar gedaan in de jaren zestig. Volgens schattingen is er sinds die tijd ongeveer een miljard euro uitgegeven aan publiek en privaat onderzoek naar de blauwe LED. Toch slaagde men er niet in de stap te maken van de al bestaande rode, oranje en groene LED's (*2) naar de blauwe. Het lukte dr. Nakamura van Nichia Chemical gevestigd in de stad Tokushima op het rurale Shikoku wel. Dit ondanks het feit dat het Nichia management hem schriftelijk de instructie gaf te stoppen met het onderzoek naar de blauwe LED's en laser. Vóór het megasucces van de blauwe laser was Nichia een obscuur bedrijf dat zich bezig hield met het depositeren van fosfor op beeldbuizen en TL verlichting. Nakamura kwam met een volledig nieuw kristallijn materiaal en een andere depositietechniek en paste die toe op LED's en lasers.

Het miljoenen succes van de blauwe laser voor Nichia met een wereldmarktaandeel van 80% en de magere bonus voor Nakamura dreef een wig tussen hen. Nakamura verliet Nichia in 1999 en is sinds 2000 verbonden aan de elektrotechniek faculteit van Universiteit van California in Santa Barbara. In 2002 verloor Nakamura een rechtzaak waarin hij het eigendom van de patenten van zijn vinding opeiste van zijn werkgever Nichia. Wel moest Nichia volgens de rechter een rechtvaardige compensatie uitkeren aan Nakamura. In 2004 ging de rechtbank wel in op Nakamura's eis van een vergoeding van 150 miljoen euro. De rechter ging er daarbij vanuit dat de patenten een miljard zouden opbrengen voordat ze in 2010 verlopen, en dat de waarde van Nakamura's contributie aan de ontwikkeling meer dan 50% was en daarmee hoger dan de 150 miljoen euro die Nakamura eiste. Uiteindelijk kwam er in 2005 een eind aan het dispuut, doordat Nichia en Nakamura een uiteindelijke

vergoeding van ongeveer 6 miljoen euro overeenkwamen. Dr. Nakamura kreeg op 8 september de 2006 Millennium Technology Prize uit handen van de Finse President Tarja Halonen (*3).

Bronnen:

1. Light emitting diode
2. CD en DVD
3. Zie verder: <http://www.millenniumprize.fi/>

Details